

NOTAT

Dato: 1. december 2021
Til: Bestyrelsen
Fra: Administrationen

Retningslinjer for fællesløsninger og fritagelser for ny affaldsordning - Forslag

1 Indledning

Ny ordning med flere beholdere på hver matrikel

De to kommunalbestyrelser har i juni 2021 vedtaget en ny renovationsordning i overensstemmelse med fælles anbefaling i samarbejdet med Favrskov Forsyning, Affald Varme Aarhus og Renosyd (FARR-samarbejdet). Selve konceptet såvel som en række systemkomponenter er dermed besluttede.

Hver enfamiliebolig og hvert sommerhus får tre beholdere på hver 240 liter, hvoraf to beholdere er delt i to rum med en skillevæg:

1. En beholder til restaffald i det ene kammer og madaffald i det andet kammer
2. En beholder til plast og mad- og drikkekartonaffald i det ene kammer og glas og metal i det andet kammer.
3. En beholder til papir og pap (enkeltkammerbeholder).

Enfamilieboliger får derudover en miljøkasse til farligt affald på 20-25 liter. Flerfamilieboliger skal opdele affaldet i samme blandinger som enfamilieboliger og sommerhuse, men typisk i større enkeltkammerbeholdere.

I den nuværende situation har de fleste enfamilieboliger to beholdere på matriklen (en til restaffald og en til papir og pap), mens sommerhuse har én beholder til restaffald på matriklen.

Ønsker om fællesløsninger

Da ordningen for enfamilieboliger og sommerhuse indebærer tre beholdere på hver matrikel, kan det forudses, at mange ønsker at etablere fællesløsninger i grundejerforeningen eller ønsker fritagelse fra at deltage i ordningen. Det gælder ikke alene ejendomme med nuværende fællesløsninger, men også for ejendomme, der i dag har beholder til restaffald og papir/pap på den enkelte matrikel.

Reno Djurs har således allerede fået henvendelser fra grundejere og grundejerforeninger for både sommerhuse og husstande, der efterspørger muligheder for at etablere fællesløsninger. Der er ligeledes kommet ønsker om at blive fritaget for flere beholdere.

Af hensyn til det videre arbejde med planlægning og bestilling af beholdere samt dialog med grundejerforeninger m.v. er der derfor behov for nærmere retningslinjer for fællesløsninger og fritagelser.

Lovgivningen

I affaldsbekendtgørelsens kapitel 6 er det anført, at ordningerne for de omfattede affaldstyper skal etableres som *henteordninger* (dog med undtagelser for farligt affald fra sommerhuse samt visse undtagelser for ikke-brofaste øer med færre end 200 indbyggere). Imidlertid er der ikke i selve bekendtgørelsen angivet, hvorledes henteordninger skal defineres.

Definitioner for henteordninger er i stedet givet i Miljøministeriets og Miljøstyrelsens Vejledning om indsamling af husholdningsaffald af 14. december 2020. Vejledningen er ikke direkte bindende, men har til formål at give klare retningslinjer for, hvordan kommuner og affaldsselskaber kan tilrettelægge ordningerne, så de lever op til affaldsbekendtgørelsens krav.

Den altovervejende hovedregel er, at beholdere skal opstilles på hver enkelt matrikel hos såvel husstande som sommerhuse.

Kun hvor forholdene ikke tillader opstilling eller afhentning på den enkelte matrikel, kan dette ske "*husstandsnaert*". Husstandsnaert defineres i vejledningen som henholdsvis *kort* gåafstand eller *rimelig* gåafstand afhængig af boligtype.

Samtidig er det i vejledningen anført, at husstandsnaer indsamling skal foregå *i umiddelbar naerhed* af matriklen, og at indsamling skal foregå *samme sted som restaffaldet*.

Husstandsnaere opstillinger og afhentning kan i modsætning til opstilling og afhentning på den enkelte matrikel være i form af fællesløsninger, hvor flere husstande og sommerhuse deler beholdere på en fælles standplads.

Grundlaget for forslaget til retningslinjer

Det er vidt forskelligt, hvorledes kommunerne rundt i Danmark administrerer fællesløsninger og fritagelser, bl.a. fordi det er nyt, at der lovgives så detaljeret herom, og der derfor i mange kommuner ikke er udarbejdet nye retningslinjer.

Det er også i den nuværende situation forskelligt, hvordan de fire selskaber i FARR-samarbejdet håndterer fællesløsninger, om end det er hensigten i muligt omfang at søge en vis ensretning.

I nærværende forslag til retningslinjer for fællesløsninger hos Reno Djurs er der taget udgangspunkt i lovgivningen og tilhørende vejledning jf. ovenfor samt en faglig nærmere vurdering.

Samtidig er der taget hensyn til, hvilke principper, der i dag gælder i de tre øvrige selskaber i FARR-samarbejdet.

Det bemærkes, at nærværende forslag til retningslinjer ikke omfatter flerfamilieboliger på samme matrikel (f.eks. etageboliger i en boligforening eller tæt-lave boliger beliggende på samme matrikel). Her skal fællesløsninger blot være placeret fornuftigt på selve matriklen.

Der kan blive behov for senere justeringer og præciseringer

På grundlag af de erfaringer, dialog med grundejere vil give, samt videre drøftelser med de tre øvrige selskaber i FARR-samarbejdet, kan der senere vise sig behov for justeringer af retningslinjerne.

2 Forslag til retningslinjer for husstandsnære fællesløsninger

Overordnede retningslinjer:

Der foreslås følgende overordnede retningslinjer for om, der kan tillades fællesløsninger:

1. Alle enfamilieboliger og sommerhuse, skal som udgangspunkt have tre beholdere på hver matrikel.
2. For tæt-lavt byggeri og bebyggelser med rækkehuse og lignende skal der som udgangspunkt også opstilles tre beholdere på hver enkelt matrikel. I tilfælde, hvor der i disse typer bebyggelser er forhold, der gør opstilling og afhentning af tre beholdere på den enkelte matrikel fysisk umulig, kan der i bebyggelsen etableres husstandsnær fællesløsning efter nedenstående nærmere retningslinjer.
3. Eksisterende velfungerende fællesløsninger for restaffald og papir/pap kan bibeholdes og eventuelt efter en konkret vurdering udvides med de nye affaldstyper.

Retningslinjer for husstandsnære fællesløsninger

Der foreslås følgende generelle retningslinjer for husstandsnære fællesløsninger, der kun anvendes, hvor der ikke er mulighed for at opstille tre beholdere på matriklen:

4. Grundejere skal selv udpege og stille egnet areal til rådighed.
5. Standpladsen for fællesløsningen må som udgangspunkt højst være beliggende 100 meter fra boliger omfattet af fællesløsningen og 200 meter fra sommerhuse omfattet af fællesløsningen.
6. Grundejere skal selv etablere og betale for standpladsen og ved nedgravede beholdere selv etablere og betale for disse.
7. Grundejere skal sikre ryddelighed og selv forestå vedligeholdelse og funktionalitet af standplads og nedgravede beholdere.
8. Standpladsen skal være i overensstemmelse med lokalplan og andre regler, herunder afstandskrav til fortidsminder, brandkrav m.v.
9. Standpladsen skal leve op til regulativbestemmelser om tilkørselsveje, adgangsveje og standplads, så funktionalitet og arbejdsmiljøforhold er tilfredsstillende.
10. Ved anvendelse af nedgravede beholdere skal de generelle retningslinjer gældende for nedgravede beholdere følges.

Kapacitet og affaldstyper:

11. En fællesløsning skal som udgangspunkt omfatte affaldstyperne:
 - a. Restaffald
 - b. Madaffald
 - c. Mad- og drikkekarton og plast
 - d. Glas og metal
 - e. Papir og pap.
12. I bebyggelser, hvor der skal etableres en husstandsnær fællesløsning, og hvor beholder til restaffald står på den enkelte matrikel i den nuværende situation, kan beholdere til restaffald udskiftes med en dobbeltkammerbeholder til restaffald/madaffald på hver enkelt matrikel. Det kan indebære, at en husstandsnær fællesløsning ikke omfatter restaffald og madaffald.¹
13. I bebyggelser, hvor der skal etableres en husstandsnær fællesløsning, og hvor beholder til papir/pap står på den enkelte matrikel i den nuværende situation, kan denne beholder blive stående på matriklen af samme årsager som for madaffald.

¹ Baggrunden herfor er: 1) Madaffald er den største genanvendelige affaldstype, og sorteringseffektivitet er herved bedst, 2) hensyn til ældre og gangbesværede, 3) at miljøkassen til farligt affald kan hentes på den enkelte matrikel, når der står en beholder her, 4) hensyn til hygiejne og skadedyr.

Det kan indebære, at en husstandsnaer fællesløsning ikke omfatter papir/pap. Det vil i denne situation kunne vælges, at beholdere til papir/pap på matriklen udskiftes med en dobbeltkammerbeholder til mad- og drikkekarton og plast/glas og metal. Det kan indebære, at en husstandsnaer fællesløsning ikke omfatter mad- og drikkekarton og plast/glas.

14. Der fastsættes en minimumskapacitet for hver enkelt af de omfattede affaldstyper i fællesløsningen, så der er den fornødne kapacitet til rådighed. Denne kapacitet fastsættes med udgangspunkt i det volumen, der normalt stilles til rådighed for beholdere for husstande og sommerhuse, hvor beholdere opstilles på matriklen, dog med visse tilpasninger jf. nedenstående skema:

Minimumskapaciteter (Liter/husstand/uge)				
Ejendoms- type/ opstilling:	Enfamiliebolig (standardopstilling)	Sommerhus ² (standardopstilling)	Husstande	Sommerhuse
			Fællesopstilling	Fællesopstilling
Affaldstype/ blanding:				
Restaffald	72	72	70	70
Madaffald	48	48	6	6
Plast og mad- og drikkekartonaffald	48	48	40	40
Metal og glas	32	32	10	10
Papir og pap (og evt. tekstil)	60	30	50	30

15. Hvis der er enfamilieboliger (ej sommerhuse) i en bebyggelse, hvor der som følge af den etablerede husstandsnaer fællesløsning ikke er opstillet nogen beholdere på hver enkelt matrikel, skal bebyggelsen have en henteordning for farligt affald svarende til flerfamilieboliger.

Gebyroprkrævning:

16. Gebyrerne for de ordninger, der er omfattet af en fællesløsning, opkræves hos de grundejere, der deltager i den fælles løsning eller hos en af grundejerne udpeget administrator.
17. Gebyrer for fællesløsninger, der opkræves hos hver enkelt grundejer, deles ligeligt efter antallet af omfattede husstande og sommerhuse.

Aftalegrundlag:

18. Der skal indgås skriftlig aftale mellem de omfattede af fællesløsningen og Reno Djurs, som bl.a. fastlægger vilkårene og angiver kontaktperson og betalingsbestemmelser. Her kan der bl.a. gives mulighed for at gebyroprkrævningen sker hos en grundejerforening eller en administrator, der betaler det samlede gebyr for en fællesløsning på vegne af de omfattede ejendomme.
19. Aftalen og tilladelsen til fællesløsning kan ophæves, såfremt lovgivningen gør det nødvendigt eller såfremt vilkår for fællesløsningen ikke overholdes.

² Kapacitet i perioden juni, juli og august.

3 Forslag til retningslinjer for fritagelser

Det foreslås, at der i kun i helt særlige undtagelsestilfælde som f.eks. ubebyggede grunde kan meddeles fritagelse fra benyttelsespligten til affaldsordningerne.

Grundejere kan således ikke blive fritaget for at deltage i ordningerne og betale gebyrer for deltagelse i disse. Derfor vil udgangspunktet være, at alle enten skal have beholdere til de omfattede affaldstyper på adressen eller være omfattet af en husstands-nær fællesløsning jf. ovenstående retningslinjer.

I tilfælde, hvor en grundejer nægter at modtage beholderne, og der ikke kan etableres en husstands-nær fællesløsning, kan det i praksis være umuligt at gennemtvinge, at beholdere opstilles og anvendes som forudsat hos grundejeren. I sådanne tilfælde kan det være nødvendigt alene at opkræve de med ordningen forbundne gebyrer – selvom grundejer altså ikke i praksis benytter den henteordning, der er en forpligtelse til at være en del af.

Særlige tilfælde

I særlige tilfælde, hvor der ikke fysisk er mulighed for at opstille beholdere, og hvor der ikke er mulighed for at etablere husstands-nær indsamling for en eller flere affaldstyper, kan der være behov for at etablere en fællesløsning på et offentligt areal³. Det kan overvejes i helt særlige tilfælde at give enkelte grundejere midlertidig fritagelse i en periode, til der kan etableres en sådan fællesløsning på et offentligt areal.

Dette skal vurderes konkret i hvert enkelt tilfælde. Afgørelser om fritagelser er en myndighedsopgave, der skal foretages af Kommunen.

³ Det kunne f.eks. være visse særlige ejendomme i Ebeltoft by. Det bemærkes, at en fællesløsning på et offentligt areal kræver omfattende planlægning og inddragelse af mange parter – herunder Kommunen.